

## Saarna 11.3.2018, Herättäjän Talviveisuut, Ylihärmän kirkko

Leipäsununtai, 4. paast. sunn.

Outi Uusimäki

Joh. 6:48–58

Jeesus sanoi:

*”Minä olen elämän leipä. Teidän isänne söivät autiomaassa mannaa, ja silti he ovat kuolleet. Mutta tämä leipä tulee taivaasta, ja se, joka tätä syö, ei kuole. Minä olen tämä elävä leipä, joka on tullut taivaasta, ja se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti. Leipä, jonka minä annan, on minun ruumiini. Minä annan sen, että maailma saisi elää.”*

*Tästä sukeutui kiivas väittely juutalaisten kesken. He kysyivät toisiltaan: ”Kuinka tuo mies voisi antaa ruumiinsa meidän syötäväksemme?” Jeesus sanoi heille: ”Totisesti, totisesti: ellette te syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää. Mutta sillä, joka syö minun lihani ja juo minun vereni, on ikuinen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet. Minun lihani on todellinen ruoka, minun vereni on todellinen juoma. Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, pysyy minussa, ja minä pysyn hänessä. Isä, joka elää, on minut lähettänyt, ja niin kuin minä saan elämäni Isältä, niin saa minulta elämän se, joka minua syö. Tämä on se leipä, joka on tullut alas taivaasta. Se on toisenlaista kuin se ruoka, jota teidän isänne söivät: he ovat kuolleet, mutta se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti.”*

”Olisi tärkeää vaalia ydintä: ristin teologiaa, alatien kristillisyyttä, sanomaa ihan alhaalla liikkuvasta armosta (siis sekä alhaalla että liikkuvasta!), vaalia mahdollisuutta hengittämiseen, vei-saamiseen, irti päästämiseen ja tyhjentymiseen sekä kärsivälle Kristukselle antautumiseen.” Tämä lainaus on viime syksynä Aholansaassa pidetyn Körttifoorumin tuotoksia, yksi pala niistä vastauksista, joita toimittaja Emilia Karhu sai kysyessään, millaista uudistumista ja toisaalta juurille paluuta körttiliike tarvitsee juuri nyt. Ajattelen, että tämä lause on olennainen viesti kaikille kristityille. Tänäa huo-mioni kiinnittyy erityisesti kohtaan ”sanomaa ihan alhaalla liik-kuvasta armosta” ja vielä erityisem-min tätä seuraavien sulkumerkkien sisältöön ”siis sekä al-haalla että liikkuvasta, huutomerkki”.

Armo liikkuu alhaalla, se on keskeinen ajatus kristillisyydessä ja erityisesti herännäisyydessä. Yleensä sisällöllinen painotus tuossa ajatuksessa on sanassa alhaalla. Että armo ei majaile vain hienoissa ja hurskaissa saleissa, vaan likaisen lattian lankkujen raoissa saakka. Tänäa haluan kuitenkin painot-taa liikettä, liikkumista. Liikkuva armo, elävä armo, voisi myös sanoa. Tämän päivän evankeliumissa Jeesus toistaa sanoja elää, elämä, elävä — yhteensä kymmenen kertaa. Toisto meinaa aivan tipaut-taa kuulijan kärryiltä, mutta kuulostellaan tänään, mikä viesti sillä meille voi olla.

Elävä leipä, niin Jeesus kuvaa itseään. Mitä on elävä ja mitä se ei ole? Katselen tuota sanaa muuttaman vastakkainasettelun kautta. Se mikä on elävää, se ei ole pelkkiä ideoita. Tämän päivän evankeliumi pursuaa konkretiaa. Käsin kosketeltavia asioita, jotka yhtä aikaa ovatkin vahvoja vertauskuvia ja kuvaavat hyvin syviä hengellisiä merkityksiä. Jeesus puhuu leivästä, syömisestä, lihasta, verestä. Hän sanoo olevansa todellinen ruoka, todellinen juoma. ”Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, pysyy minussa ja minä pysyn hänessä”. Syöminen ja juominen on jotain muuta kuin pelkkien ideoiden hyväksymistä. Ne ovat konkretiaa, lihaksi tullutta todellisuutta. Me kristittyinä emme siis suhteessamme Jumalaan ole ikään kuin marketin hyllyllä valitsemassa joitakin mukavia ja hyveellisiä ideoita Kristuksen opetusten valikoimasta. Ja niitä sitten suorittamassa elämässämme meille sopivalla ajalla ja tavalla. Kristus ei pysyttele vain ideoiden tasolla, hän ei ole oppilauseiden kokoelma tai sääntöjen työkalupakki. Hän on elävä ja todellinen.

Tämän päivän puheellaan Jeesus vie meidät siis paljon syvemmälle kuin sinne ideoiden markettiin. Viesti tuntuu olevan se, että hänet on todella sulatettava, koko hänen persoonansa, kaikki mitä se sisältää. Kun kurkistaa evankeliumin sanojen taakse alkukieleen, sieltä löytyy syömiselle sellaisia merkityksiä ja ilmauksia kuten ahmia, jyrsiä, kaluta. Hyvin voimakkaita sanoja jälleen. Ei tosiaankaan mitään pelkkää hienostunutta parhaiden palojen nautiskelua vaan suorastaan vähän brutaalia puuhaa. Kristus antaa itsensä meille siis kaikkineen päivineen, täytenä ihmisenä, täytenä Jumalana. Sen seurauksena suhde häneen on elävää elämää, se on olemista enemmän kuin suorituksia, tapa hengittää enemmän kuin hyötysuhde.

Se mikä on elävää, se ei katsele vain kuolemasta käsin. Jeesus mainitsee evankeliumissa ikuisen elämän kolme kertaa. Ensimmäiset mielikuvat ikuisesta elämästähän viittaavat kuoleman tuolle puolelle, taivaaseen, tuonpuoleisuuteen. Mutta tässä Jeesuksen puheessa ikuinen elämä on ymmärrettävä paitsi määrällisenä, myös laadullisena terminä. Ei siis vain loppumattoman ajan tai ajattomuuden kautta, vaan viittauksena elämän laatuun ja luonteeseen jo nyt, tässä ajassa. Kristus elävänä leipänä ei ole tarjolla vasta ajan rajan tuolla puolen vaan jo nyt. Meitä ei ole heitetty tähän maailmaan vain passiivisesti odottamaan parempaa, vaan osallistumaan rohkeasti. On sanottu, että elämisen rohkeudessa on kyse kyvystä hyväksyä elämä ja taistella sen puolesta. Ei siis vain odottaa tulevaa, vaan sopeutua siihen, mitä elämä on meille antanut ja haluta taistella sen puolesta.

Se mikä on elävää, se liikkuu vapaasti. Elävä leipä, elävä Kristus, elävä armo / se ei pysähdy sille valettuihin muotteihin. Se ei tyydy pysymään sille varatuissa karsinoissa vaan se liikkuu. Ihmisen houkutus suhteessa Jumalaan on usein rakentaa muotteja ja raja-aitoja. Meillä voi olla ajattelussamme määritelmä sille, missä Jumalan rakkauden rajat menevät. Kenelle armo kuuluu, paljonko sitä riittää. Kuulut joukkoon, jos mahdut muottiin. Selvät rajat tuntuvat tuovan meille turvaa. Mutta niin kauan kuin tuo turva rakentuu ihmisen omille rakennelmille, Jumala on tarpeeton, ei hänelle

ole paikkaa meissä. Meidän on suostuttava tyhjenemään, jotta Kristus saisi meissä tilan. Irrotettava omasta voimasta, omahyväisyydestä, omien saavutusten varaan rakentuvasta turvasta.

Se mikä on elävää, se muuttuu, kehittyy ja uudistuu. Muutos on aina ollut Jumalan vaeltavan kansan todellisuutta. Sanaa on sanoitettava ja tulkittava uudelleen ja uudelleen. Virsiä on uudistettava, jotta ne puhuttelisivat ja tulisivat ymmärrettäviksi uusille sukupolville. Muutos vaatii kuitenkin avointa ajattelua ja rohkeutta. Uskallusta päästää irti totutusta, vaikka ei aivan tietäisikään, mihin päätyy. Muutos on meille monelle vaikeaa. Monissa erimielisyyksiä aiheuttavissa kysymyksissä tunnetaan, että ihminen ryhtyy puolustamaan Jumalaa muutoksia vastaan. Ikään kuin Jumala tarvitsisi meitä rajavartioon, suojelemaan hänen normejaan, ettei Hän pahoittaisi mieltään. Jotenkin ajatellen, että Jumala ei meitä kaipaa vartioon, vaan hän kaipaa meiltä sydäntä ja myötätuntoa.

Tänään on armollista muistaa, että päivän tai ainakin saarnan teemasana ”elävä” kuvasi nimenomaan Kristuksen ominaisuuksia. Meidän uskomme tai arkinen vaelluksemme ei aina suuria elon merkkejä näytä. Me pidämme Kristuksen usein siellä marketin hyllyssä, otamme käyttöön, kun meille sopii. Me kaipaamme taivasta sen sijaan, että työntäisimme kätemme saveen ja tekisimme kaikkemme paremman elämän puolesta. Me piiloudumme muutokselta pelkojemme kanssa ja haemme turvaa omista linnoituksistamme sen sijaan, että heittäytyisimme uskon varaan, Kristuksen kannettaviksi. Kuivat erämaat ja pysähtyneisyys ovat usein hengellisessä kokemuksessa lähempänä totuutta kuin elävät, ravitsevat keitaat.

Ajattelen, että evankeliumin viesti tänään onkin siinä, että Kristus saisi tulla kaikeksi. Hän antaa itsensä meille joka päivä. Hän jaksaa kutsua lempeästi. Hänestä tulee meissä lähde, ja tuosta lähteestä on peräisin kaikki se hyvä ja rakkaudellinen, mikä meissä on. Ajattelen, että kaikki maailman hyvyys ja kauneus on osa syvää ja ylitsevuotavaa Jumalan rakkauden pohjavirtaa, joka täysin meistä riippumatta kulkee lävitsemme. Tuo virtaus tekee mahdolliseksi sen, että meidän silmämme ja sydämemme edes ajoittain ovat avoinna kaikelle elämän kauneudelle. Ja että edes ajoittain pystymme olemaan toisillemme lähimmäisiä, tekemään rakkauden tekoja ilman laskelmointia tai vastavuoroisuuden odotusta. Tuosta Jumalan rakkauden pohjavirrasta kumpuaa se valo, jossa me välähdyksenomaisesti pystymme tajuamaan, että kaiken tämän elämän ja ihmisyyden rajallisuuden, keskeneräisyyden ja rikkinäisyyden keskellä näyttäytyy ihmeellinen rakkaus ja kauneus.

Tämän sunnuntain evankelista Johanneksella kaikuu vahvana viesti rakkaudesta. Tuo ikuinen elämä jo tässä ajassa tulee ilmi rakkaudessa. ”Tämän käskyn minä teille annan, rakastakaa toisianne”. Voisiko meidän pyyntömme tänään olla, että tuo lahjaksi saatu rakkaus voisi meissä saada jalansijaa, pysyä elävänä? Sosiaalieetikko Martti Lindqvist on joskus määritellyt, että hyvä elämä on osallistumista maailmaan, ja tuo osallistuminen on mahdotonta, jos ei välitä. Välittäminen on elämän tärkein

asia, näin hän sanoo. Olisiko siinä ihmisen tehtävä. Pyrkiä näkemään maailma välittämisen läpi, rakkauden läpi? Yritettäisiin ymmärtää enemmän kuin kiistellä oikeassa olemisesta. Jaettaisiin ihmisyyttä sen kaikessa rosoisuudessa ja oltaisiin kiinnostuneita arvostelun sijaan. Pidettäisiin kiinni oikeudenmukaisuudesta, mutta aina lämpimästi, kunnioittavasti, välittäen.

Vielä toinen lainaus körttifoorumien viesteistä meille kaikille kristityille sovitettuna. ”Tulisi kaivaa sielunhoidollisuus naftaliinista ja ottaa edelleen todesta elämän raadollinen puoli. Luovuttamattomaan ytimeen kuuluu myös se, että sallitaan ihmisen lähestyä Taivaan Isää epäillen, kapinoiden ja uudistushaluisesti. Usko ei ole pysähtynyt tila, jonka rajoihin pitää mahduttautua. Lähimmäisten erottelematon kohtaaminen nousee itsetutkistelusta, jota käydään veisuun ja rukouksen avulla Korkeimman kanssa.”